

Bereishis 24:67

וַיְבַאֶה יִצְחָק, הָאֱהָלָה שָׂרָה אִמּוֹ, וַיִּקַּח אֶת-רַבְקָה וַתְּהִי-לוֹ לְאִשָּׁה, וַיֵּאָהֲבָהּ; וַיִּנָּחֵם יִצְחָק, אַחֲרֵי אִמּוֹ

The Kotzker Rebbe once said, "A person who says he loves fish does not love fish. He loves himself, and likes fish because they please his palate."¹

Bereishis 25:28

וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת-עֵשָׂו, כִּי-צִיד בְּפִיו; וּרְבֵקָה, אֶהְבֶּת אֶת-יַעֲקֹב

Rashi

בפיו. כְּתוּב וְגַם בְּפִיו שֶׁל יִצְחָק

וּמְדַרְשׁוֹ בְּפִיו שֶׁל עֵשָׂו, שֶׁהָיָה צָד אוֹתוֹ וּמְרַמֶּהוּ בַדְּבָרִיו

Bereishis 27:4

וַעֲשֵׂה-לִי מִטְעָמִים כַּאֲשֶׁר אֶהְבֵּתִי וְהִבְיָאָה לִי וְאֶכְלָה בְּעִבּוֹר תְּבָרַכְךָ נַפְשִׁי בְּטָרִם אָמוֹת

Sforno

ועשה לי מטעמים רצה במטעמים כדי שיתעסק בכבוד אב, ובזה תחול עליו הברכה. כי גם שלא הכיר בגודל רשעו של עשו, מכל מקום לא חשב אותו לראוי שתחול עליו אותה הברכה שהיה בלבו לברכו ולכן כשברך יעקב אחר כך שידע בו שהוא ראוי לברכה, לא שאל מטעמים ולא בקש דבר וברכו תכף באמר² ואל שדי יברך אותך

רבינו בחיי

ועשה לי מטעמים וגו' בעבור תברכך נפשי. אין כוונת יצחק בשאלת המטעמים בתענוג הגוף וחוש הטעם, אלא כדי שתהיה נפשו שמחה ומתענגת, כי בהתחזק כחות הגוף יתעוררו כחות הנפש ומתוך שמחת הנפש תחול עליו רוח הקודש, והוא שאמרו רז"ל³ אין השכינה שורה לא מתוך עצלות ולא מתוך עצבות אלא מתוך שמחה שנאמר (מלכים ב ג' ט"ו) "והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה'", ומטעם הזה יזכיר הנפש בכל פעם ופעם עם הברכה, ואמר **בעבור תברכך נפשי**, בעבור תברכני נפשך⁴, למען⁵ תברכך נפשי

¹ Outlooks and Insights on the Weekly Torah Portion, R' Z. Leff, p.112, footnote 1

² Bereishis 28:3 - לקהל עמים - See 28:1-4

³ Shabbos 30b

⁴ Gen.27:19

⁵ v.25

ומה שבקש מטעמים לשמחת הנפש ולא בקש כנור לנגן כמנהג הנביאים, מפני שהיה עתיד לברכו בדברים גופניים, "טל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירוש"⁶, וע"כ רצה שתהיה סבת השמחה מאכל ממין הדבר שהוא רוצה לברכו בו

והנה זה דוגמת מה שדרשו רז"ל⁷ מפני מה אמרה תורה נסכו לפני מים בחג כדי שיתברכו לכם גשמי שנה, הביאו לפני עומר בפסח כדי שיתברכו לכם תבואה שבשדות, הביאו לפני שתי הלחם בעצרת כדי שיתברכו לכם פירות שבאילן, והכל מדה כנגד מדה שתחול הברכה באותו מין עצמו בשכר ההבאה והנסוך. ואין כוונת רז"ל במאמר הזה שיהיה זה שכר עשיית המצות הללו ח"ו, שהרי אמרו⁸ שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, כלומר עקר השכר אינו בעוה"ז, אבל השכר הוא פירות המצוה שאדם אוכל בעוה"ז במין המצוה בעצמה, וכענין שארז"ל⁹ כל הזהיר בציצית זוכה לטלית נאה, כל הזהיר במזוזה זוכה לדירה נאה, הזהיר בקדוש היום זוכה וממלא גרבי יין וכיוצא בהן, שאין עיקר השכר משתלם לו בעוה"ז אלא פירות המצוה במינה

Devarim 6:5

וְאֶהְבֶּתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ וּבְכָל-מְאֹדְךָ

Rashi

ואהבת. עשה דבריו מאהבה, אינו דומה העושה מאהבה לעושה מיראה, העושה אצל רבו מיראה, כשהוא מטריח עליו מניחו והולך לו

Brachos 61b

בשעה שהוציאו את רבי עקיבא להריגה זמן קריאת שמע היה, והיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל, והיה מקבל עליו עול מלכות שמים. אמרו לו תלמידיו: רבינו, עד כאן? אמר להם: כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה "בכל נפשך"¹⁰ אפילו נוטל את נשמתך. אמרת: מתי יבא לידי ואקיימנו, ועכשיו שבא לידי, לא אקיימנו? היה מאריך ב"אחד", עד שיצתה נשמתו ב"אחד". יצתה בת קול ואמרה: "אשריך רבי עקיבא שיצאה נשמתך באחד"

אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: זו תורה וזו שכרה? "ממתים ירך ה' ממתים וגו'" אמר להם: "חלקם בחיים". יצתה בת קול ואמרה: "אשריך רבי עקיבא שאתה מזומן לחיי העולם הבא"

⁶ v.28

⁷ R"H 16a

⁸ Kiddushin 39b

⁹ Shabbos 23b

¹⁰ וְאֶהְבֶּתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ וּבְכָל-מְאֹדְךָ